

II aastakäik.

Nr. 5

Hind 35 senti.

KIRJAMARKE

korjajatele suures
valikus.

Hinnakiri maksuta.

Filim ja Post

FILATEELIA

osakonnaga

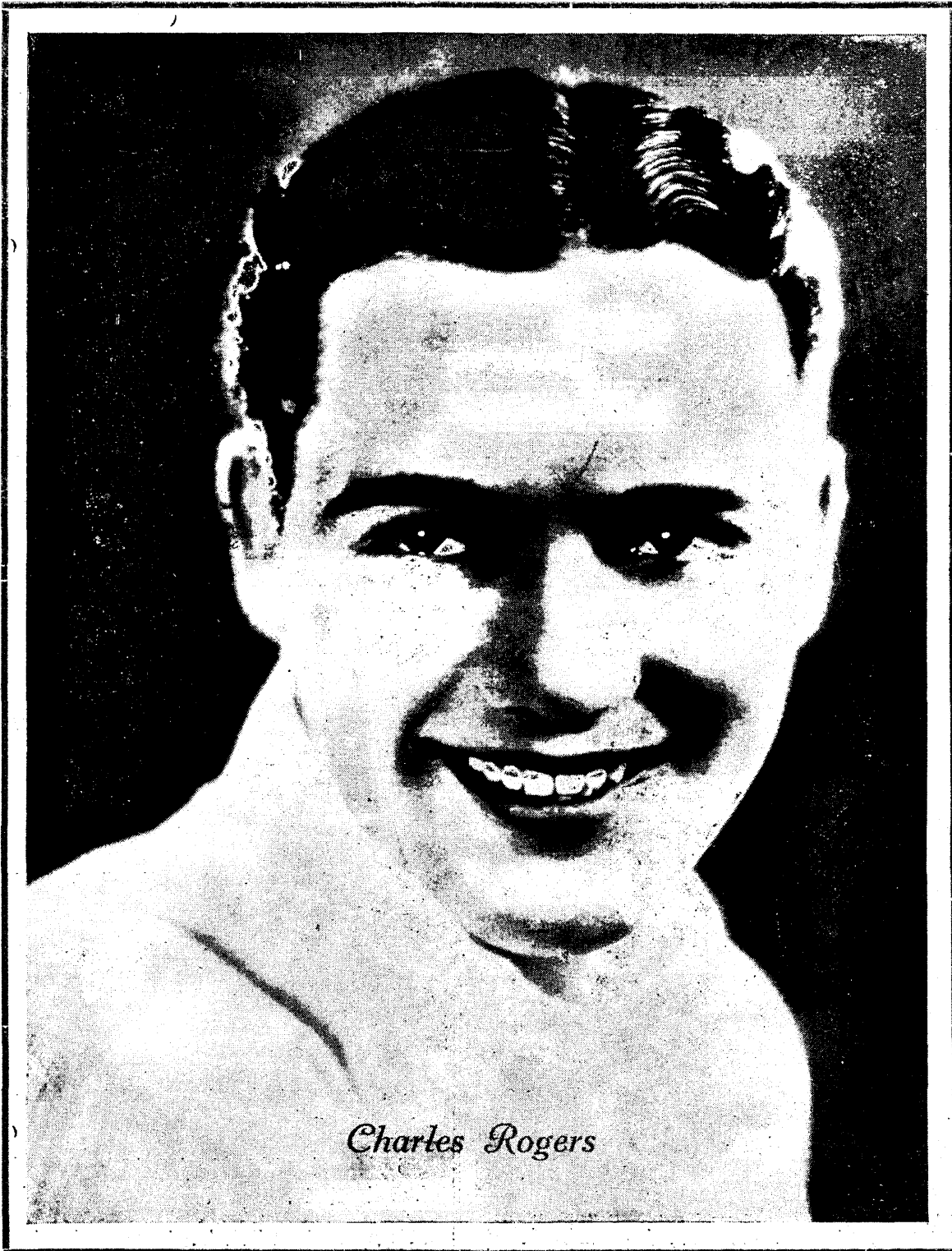
A. Malla

TALLINN,

Viru 8.

Suitsetage „LAFERME“

Charles Rogers

MANON * BAAR * STELLA * DIVA

Ka teie võiksite omada valged hambad
kui tarvitate hambapastat ja suuvett

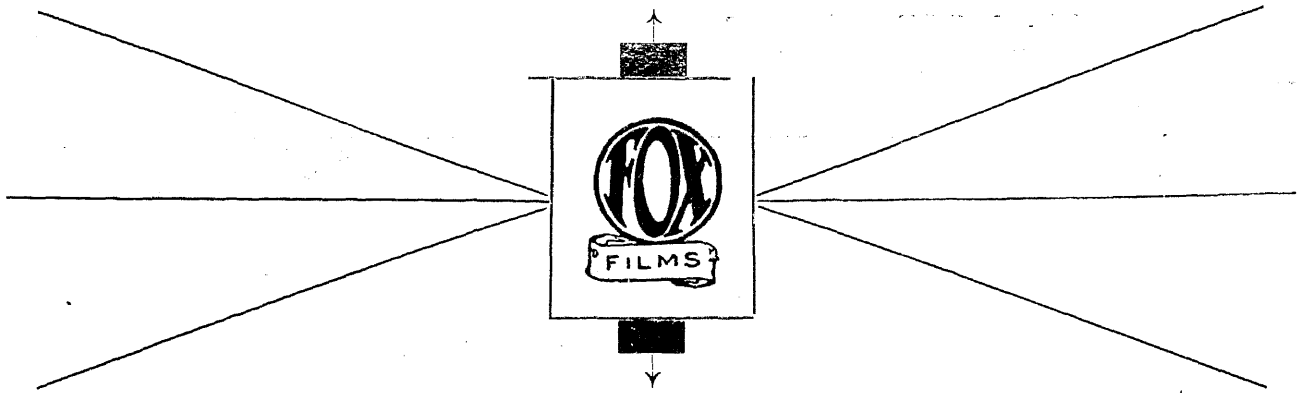
STOMATOL

FOX CORPORATION

FOR THE BALTIC STATES

ESINDAJA EESTIS: R. von der LEY

TALLINN, S. KARJA 18-14 * TEL.: 31-13 * TELEGR. ADDRESS: LEY TALLINN

Parim 1929/1930. a. hooaja toodang an ainult **FOX** ka eeloleval hooajal väärtuslikumaid **FOX** filmid ületavad kõik teised. tähisega. Kindlad oma traditsiooneis, toob saavutusi. Igaüks võib olla kindel et **FOX**

Kinoomanikkudel täied majad! Kinosõpsadel parim nauding!

1920-1930

1920-1930

JUUBELI HOOAEG

1929/1930

Aktsiaselts

„ROYAL-FILM“

Tallinnas

Vabatusplats 3-A. Telef. 14-15 ja 34-87.

Meie firma kümneaastaseks juubeliks omandasime, vaatamata määratu kuludele, parima toodangu – 130 suurt filmi

„UFA“ toodangust nimekamate tegelastega: Emil Jannings, Ivan Moschuhin, Villy Fritsch, Lil Dagover, Brigitte Helm, Dita Parlo, Lilian Harvey, Harry Halm, Franz Lederer, Warvik Ward, Betty Aman, Gustav Fröhlich, Jenny Jugo, Verner Fütterer ja teised.

„UNITED ARTISTS“ toodangust: Vilma Banky, Roland Colman, Dolores del Rio, Kamilla Horn, John Barrymore, Corinne Griffith, Charlie Chaplin, Buster Keaton, Douglas Fairbanks, Norma Talmadge, Lili Damita.

„FIRST NATIONAL“ toodangust: Billie Dove, Colleen Moore, Corinne Griffith, Milton Sills, Mary

Astor, Gilbert Roland, Richard Barthelmess, Charles Murrey, Dorothy Maccail, Betty Compson, Antonio Moreno, Rod la Rocque, Edmund Love j. t.

„WARNER BROTHERS“ toodangust: May Mac Avoy, Monti Blue, Georg O'Brien, Dolores Castello, Luise Fazenda, Kamilla Horn, Al Jonson, Myrna Ley, Patsy Ruth Miller, Antonio Moreno, Konrad Nagel, Rin-tin-tin.

„BRITISH INTERNATIONAL PICTURES“ tood.: Lya de Putty, Lars Hanson, Warvik Ward, Anna May Wong, Dina Gralla, Anny Ondra, Betty Balfour, Monty Banks ja teised.

FILM JA ELU

Nr. 5 1 9 2 9	FILATEELIA OSAKONNAGA	Sise- ja välismaa kirjasaat- jad ja kaastöölised.
Ainukene huvitav erijakiri Eestis.	Kirjastaja — B. Kusbock — toimetaja. Tallinn, Lai t. 38-2, kõnetr. 18-66.	Hind 35 senti.
Tellijärgi hind: 10 numbrit — kr. 3.—, 5 numbrit — kr. 1.60 ühes saatekuludega.		

Sf. 8166 SP. 6738

Tsensusur keelas ära.

Teatavasti on kinoskäämine keeldud alaealistele alla kuuteistkümnepäevase, kui mitte pole kuulutatud vastupidist. Aga ka meie, kes me taas oleme astunud üle selle „keeldud“ vanuse, peame painutama oma maitse ja ilmavaate härrade tsensuuri järel. Ma ei taha kõnelda siin publiku iseteadvusest, mis tundub alahinnatakse tsensuuri poolt. Tsensuurile on antud võim ja rahvas ärgu kõssakugi!

Ent me elame lõppude-lõpuks 20. sajandil, mis on meie kõikide arvamusel evolutsiooni-sajand. (Või on härrased-määrustetegijad teisel arvamusel?) Muidugi, siin annab mõllemist. Kusa-gil ja miski logiseb! Sest näitelava ja, niivõrd kaugelseise, rebüü ja tingel-tangel palagani-tamine ei tunne mingit vanusepiiri ja ka üldiselt mingit tsensuurikeeldu. Te küsite — mis õigusega lasub see filmil? (Mina küsin ka!) Aga tont seda teab. Kui on olemas tsensusur, siis olgu juba kõikjal. Kuid, sarnasel kujul on selle asutise olemasolu põhjendamatu. See on riiklikult poliita-tud isevalitsus inimmeelte üle, kui analoogilisi väärtusi hinnatakse kord nii, kord teisiti.

Ei saa ju salata, et filmides leidub pahna ja ebamoraalset. Aga kus see puudub? Kas ei leidu seda külluses näitelaval ja kirjanduses? Või vaadaku vaid neid piltpostkaarte äride akendel. Kuid igale asjale on oma publikum, on oma tarvitaja. Igauks saagu seda, mida ta pööbib. Ka filmis, nagu näitelavalgi, toimivad inimesed luust ja lihast. Ent siin tuleb tsensusur oma võimuga (kui kaua veel?) ja hävitab. Ta otsustab mis on „häa“ ja „halb“, haru-tihti vahelduva mõõdupuuga...

Palve kõigile: Kinoomanikkudele, kinotegelasile, seltskonnategelasile, lugejaskonnale! Teatage oma arvamisest kinotsensuuri kohta. Kas on vaja kinotsensuuri? Kui ja, siis mil viisil see peaks teostuma? Kirjad saadetakse „Film ja elu“ toimetusele.

Vallutatav filmijõud.

Järeleõnna mõõdnud kinohooajale. Mis on suurem trükikunst või kinokunst? Mispärast ei edene Eesti filmitööstus? 1929/1930 hooaeg uue tähise all.

Mõõdnud aasta, kino-aasta, 1928/1929 kino-hooaeg tõi rohkesti uudiseid. Tehnika ja leiutatav geenius pühitsesid triumfe. Kõikjal nõuti aga ikka uut, senini nägematut. Hüüdsõna oli — edasi! Sest progress ei tunne piire! Kui mõni aeg tagasi Lindbergh vallutas ookeani, siis oli see ime. Nüüd mõne ajahetke mõõduks, on see igapäevane asi. Kui filmid nagu „Chang“, „Kõige liha tee“, Kuningate Kuningas“ ja palju teisi valutasid meeli, kui Emil Janings vapustas kõiki oma suure sisemise jõuga, siis osutas see, et on olemas mingi uus üldjõud, mis peab saama tun-

nustatud kõigest, kõigest. See üldjõud on kino-film oma ürgjõuga. Kui täna-homme hääbuksid kõik muud kultused, siis kinokultus jääb pü-sima kõikjal! See kultus on võrsunud inimsoo geeniusse jõust, mis ei tunne oma võimsuses miskit võimatut. Ja mida vähemaks jäävad põik-pääde, luitunud pedantide read, kes näeksid mee-leldi, et uus veeputus hävitaks kino ja kinoli-sed, seda progressiivsem saab olema kino võidu-käik.

Muistne maailm, muistne inimene kartis välku kui jumalate viha. Ent uus, tänapäevane inimene

haaris tolle välgu võimsast taevast ja rakendas ta progressivankrile sama lihtsusega, kui muiste rakendati eesel vilja kompsusid kandma.

Kui üks inglise poliitikamees ütles kord töölistele, et keskaja Medicid ei võinud mõeldagi sarnasele raamatukogule, missuguse võib omada tänapäeval iga tööline, siis pole see sugugi vale. Gutenberg tegi trükikunsti leiutamiseiga kõik inimesoo mõtteaarded kättesaadavaks kõigile. See, mis oli kättesaadav muiste maailma suurimaile, sai kättesaadavaks laiematele ringkondadele. Gutenbergi leiutise tähendust ei saa hinnata lihtsate sõnadega. Seda võib võrrelda ainult kinokunstiga. Mis on aga suurem — trüki- või kinokunst? Kas raamat või film? Raamat on ainult lugejaile, film on nägijaile, kõigile. Trükikunstile me vaatame taas kaugelt ja näeme teda taas ajaloolise perspektiivi täiuses. Ent kinokunst on saavutatud meiepäivil, nii öelda, äsja. Ja meil, kui selle ime kaasaegsetel, on raske, on võimatu teha talle mingeid piirjoni. Ammuks see oli kui kõneldi: „Minge vaadake „elavaid pilte,“ küll on naljakas, peaaegu nagu elus“... Ja siis tulid varsti kino vaenlased. Mispärast? — See oli meieaja eile.

— „Vaadake noid uusi „trükituid“ raamatuid — öeldi Gutenbergi ajal — mõelge, noid ei kirjutata enam, noid „trükitakse“ mingil viisil... See pole just ilus, kuid on huvitav!“... Ja siis tulid trükikunsti vaenlased. Mispärast?

Nii sammuvad maailma suurimad leiutised. Igapäevane maailma kinoliste arv on nüüd kaugelt üle saja miljoni. Päevased bruttosissetulekud ulatavad miljardidesse, aastasissetulekud astronoomilistesse, peädpoõritavatesse arvudesse.

See on meieaja t ä n a.

Ag a m i s s a a b o l e m a h o m m e ?

Mis saab olema kui teostub värviline, rääkiva kolmes dimensioonis film?...

Me kõik teame, et kinol on vaenlasi, teame ka, et põikpääd kohtlevad teda kui „labasust“, süüdistavad, et ta arendab maitsevaesust, kombusetust ja ei tea, mis kõik veel. Kuid see on pääga müüri lõhkumine. Ka trükimasinal võib

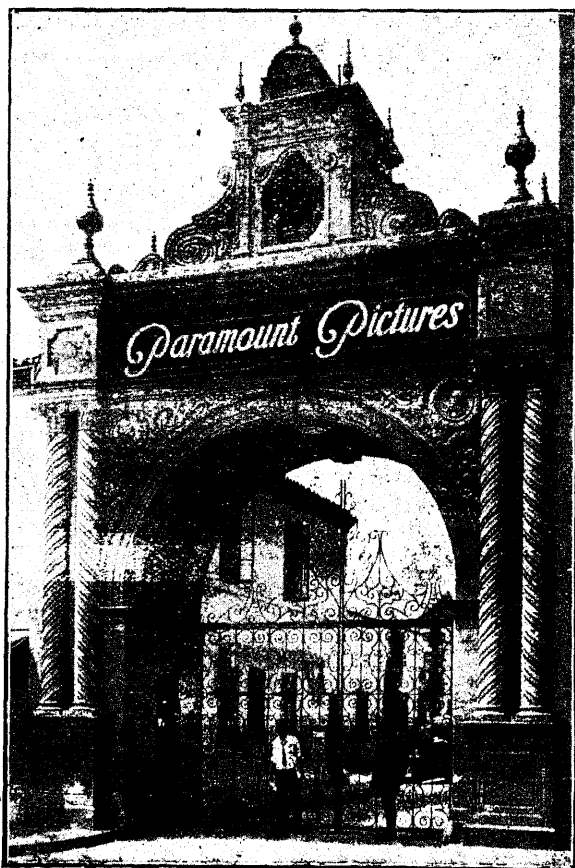
trükkida pornograafilisi tooteid samuti kui pühakirjagi. Trükimasin ei vastuta toote väärtuse eest. Ent ta on vallutanud maailma. Kino on teine jõud üleilmilises ulatuses. Kui Leo Tolstoi ütles et trükikunstiga saab kõige hõlpsamini levitada harimatust, siis oli see muidugi nali, sest kuidas muidu oleks suutnud see suur venelane levitada oma suuri mõtteid? Tähelepanu väärib aga, et sama Leo Tolstoi oli esimesi venelasi, kes ennustas kinole suurt kasvatustis-hariduslist tähendust. Ta ütles: „Kinokunst peab tegutsema liitus trükikunstiga. Ta peab sammuma käsi-käes kirjandusega ja ainult siis jõuab ta tõsise õit-senguni ja tähtsuseni.“—

— Kuidas on ajalood kinoga praegu?

— Idealist on kino veel kaugel. (Aga muud kunstid, eriti teatrikunst on veel palju kaugemal!) Praegu võitlevad kino ülemvalitsuse pärast Vana Ilm ja Uus Ilm, Euroopa ja Ameerika. Ühel pool on hiilgav tehnika ja rikka poodniku maitse. Teisel pool on kõik kultuuri kõrgused, kõik maitsepeensuse areng ja ainealine vaesus. Nagu kõikjal, võib rikkus ja tehnika. Hollywood on vallutanud Berliini, Londoni ja Pariisi. Hollywood — see on filmiriigi kuninglik asula. „Kõik on minu — lausus kuld.“ Ent maitset ei saa osta. Ja kultuur pole müüdav. Seepärast Ameerika kinolööstus, olles mõtte- ja ideede vaene, püüab meelitada dollaritega üle „suure lombi“ Euroopa parimaid jõudusid. See ongi õnnestunud osalt. Sääll tehakse inimesest masin.

Hing ja psühholoogilised väärtused on kõrvalasi. Sääll on hävitatud palju Euroopa filminäitlejaid, selleks, et Euroopa kinoajandusele teha takistusi. Seepärast näeme ka paljudes tühistes Ameerika filmides häid Euroopa jõudusid. Kuid mitte püsivalt. Ameerika mentaliteet algab miljonist. Antakse Euroopa näitlejaile miljonid, kasutatakse neid lühikest aega ja sellega on lõpp. Nii on rikutud ära I. Mosschuhin, Lya de Putty, Pola Negri, Konrad Veidt ja palju teisi. Erandina püsivad veel Greta Garbo ja Emil Jannings.

Ag a m i s s a a b s ü ü d i k i n o k u n s t ? O n s i i s s e l l e s s ü ü d i G u t e n b e r g , k u i t e m a g e n i u s t k a s u -

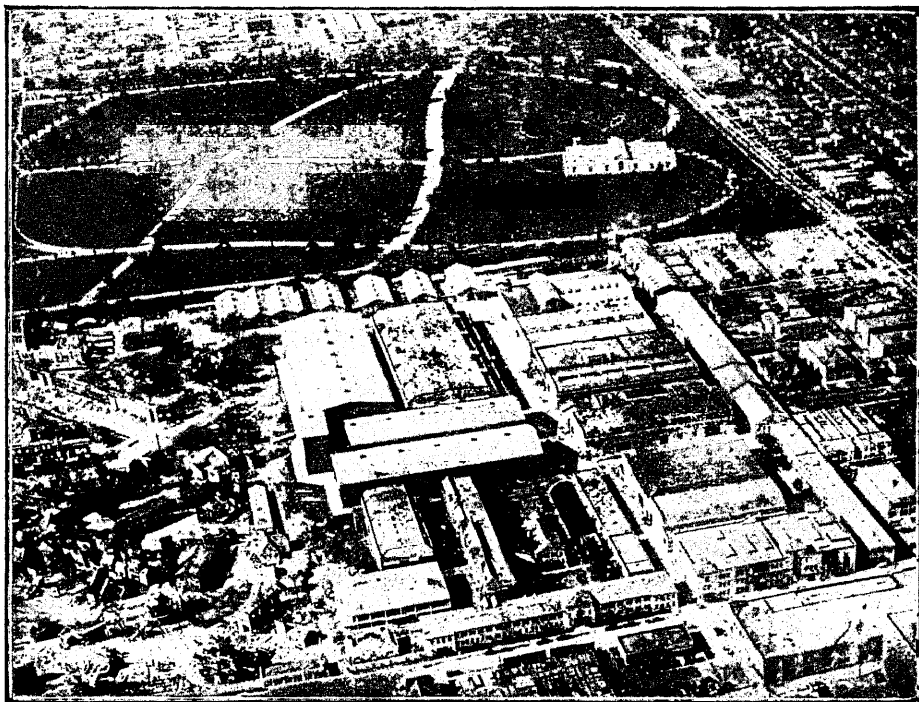

„Pühavärv“ kuhu igalsevad sissepääsu miljonid. Ent see avaneb vaid valituile.

tatakse pornograafiliste toodete trükkimiseks? Ei, kinokunst ei vastuta Hollywoodi eest, Hollywood vastutab kinokunsti ees. Üks on aga kindel — inimsoo käsituses on uus, võimas jõud ja ääretud võimalused. Ja meie ise peame tegema selle jõu kultuurseks ja tervendavaks. Muide, lubatagu küsida kas on meil Eestis valitsuslikes ulatuses tehtud üksigi korrapärane samm, et kasutada ära filmi võimalusi? Ei, pääle muigamiste, ei miskit! Kui riik toetaks kinoasjandust samuti kui teatrit, siis oleks ka filmitööstusel Eestis ikkagi soodsaid võimalusi. Välismailt importeeritavate lavajõudude suhtes on olemas vastav määrus, mis takistab nende lajutamist Eestis. See on muidugi tervitatav, on õige. Sest sellega soodustame oma lavategelaste teenistusvõimalusi. Aga mispärast pole meil määrust, et teatud arvu sisseveetavate filmide kõrval peavad importöörid tootma väikse arvu kodumaa filme? See annaks kodumaa filmitööstusele peagi häid väljavaateid. Kui riik ei saa toetada filmitööstust otse kohe aineliselt, siis võiks seda teha kaudsel teel. Mooduseid, kuidas seda teostada, on palju. Mõningad näited: Lätis peab olema iga eeskavas vastav metraash omamaa filmi; Poolas on omamaa filmidelt võetav lõbustusmaks märksa vähem kui välismaa filmidelt; Tšehhoslovakkias võetakse importeeritavate filmidelt, pääle hariliku maksu, veel teatud protsent lisamaksu, mis läheb fondi, millega toetatakse omamaa filmi-toodangut; suuremates riikides on kontingentsüsteem j. n. e. Peaks ainult vastavad võimud asuma asja juure, küll siis leidub teid. See ergutaks ka eraettevõtjaid ja -kapitali, mille tõttu

leiduks tööd ja teenistust paljudelegi. Et omamaa filmitööstust pole senini toetatud isegi mitte moraalselt, siis pole me õigustatud hüljama noid üksikuid tooteid, mis on saavutatud piskust, siis ei saa me ka kõnelda sellest, kas Eestis film saab või ei saa jalgu alla. —

Kui 1929/1950 kinohooaja tähiseid on mujal ilmas heli-, kõla- ja häälfilm, siis ei saa meie veel teha sellest järeldusi. Meile see progressisamm pole jõudnud veel, sest see nõuab erakordseid kulusid uute säädelduste näol. Seda võivad lubada enesele suurimad ettevõtted. Korraliku aparatuuri sissesaad maksab umbes 15.000 dollarit. Kui mõned „kõmukatsed“ on tehtud, siis on see vaid eksperimenteerimine helifilmi

Kuulus Paramount-film- studio Hollywoodis.

nimega odava reklaami mõttes. Ent võimatut pole. Võib-olla sammume meiegi varssi tolle uue tähise all.

BeKa.

Uus Eesti film. K. Märsk filmib praegu järjekordset filmi, mis peaks saama juba parem kui „Dollarid,“ sest tehtud vigadest õpitakse. Kuuldavasti paneb pildistaja rõhku

tehnilise küljele. Film „Vigased pruudid“ valmib septembri alul ja pääsib esietendusele kino Rekordis“.

Tavet Mutsu - Teatriraamatukogu

Tallinnas, S. Karja 21. Tel. 1-78.

Soovitab suures valikus:

näidendeid, naljamänge, lastenäidendeid, naljaettekandeid, operette j. n. e.

Nõudke hinnata nimekirju I

„Kes ja kuidas võib saada filminäitlejaks?“

„I. Eesti filmistuudio“ asutaja, režissöör *Baldwin Kusbock*.

Vaata „Film ja elu“ Nr. 1, 2, 3 ja 4.

8. Kehakultuur ja sport filmis.

Kui mainisin eelpool, et rütm ülendab inimest, siis lisan siin juure, et rütm annab liigutustele nende hinge, kuna sportlikud harjutused annavad neile vastava iseloomu. Sport annab liigutustele energiat. Kolmest vaatepistist sport oleks kasulik kinonäitlejale. Need on: 1) lihaste ja jõu tugevdamine; 2) kehaarenemine iseloomu suunas ja 3) suur protsent filme nõuab sisuliselt spordi alade tundmist.

Kui eraelus on sport ja kehakultuur iga üksiku isiklik asi, soovib – harrastab sporti, ei soovi – keegi ei saa sundida selleks, siis osutub see näitlejale tarviduseks. Teatud määral representeerib näitleja ka kehaliselt igapäevasest elust hääbunud ilu. Võib-olla paistab see lause liig pateetilisena, ent kui mõelda järele tõsiselt, milles seisab nii mõnegi lemmiknäitleja võlusaladus, siis peame andma spordile väärse tunnustuse. Algaja filmitegelane ärge jätku sportlikku küsimust kahe silma vahele, kuigi ta unustas teiste õppuste kõrval selle alul. Muidugi ei tarvitse saada kohe „tshempiooniks“ ja põdeda rekordide hullustust. Päämiselt harrastatagu esteetilist sporti, nagu vehklemist, tennist, mis arendavad liigutuste elastilisust, kuna vaade teravneb. Autosport õpetab

hindama hetke väärtust, rääkimata juba moodsa tsivilisatsiooni nõuetest. Siis nimetaksin veel ujumist, ratsutamist. Näiteks viimast. Kui piinlik on, kui oled sunnitud asendama muidu hää näitlejanna teisega ainult seepärast, et teose sisu nõuab ratsutamist, kuna näitlejanna seda ei suuda. Või reshissöör on sunnitud loobuma stseenist, mis pilllikult oleks tõstnud filmi väärtust. Ma ei mõtle siinkohal targutada spordist kui

Bebe Daniels oivalises pallitualetis.

Richard Dix.

tervishoiu elemendist, sest selle erikirjandust on olemas küllalt. Kriipsutan vaid alla, et igasugused spordiharud tõstavad mitmeti filmi väärtust. Ja näitleja, kes tunneb neid, omab ikkagi rohkem shanse tegutsemiseks filmis. Kui sport on eraelus kasvatusvahend, siis on ta filmitegelasele tarve. Võtame vaid n.-nim. sensatsioon- ja seiklusfilme, mida siiski nõuab suur osa publikust. Ei aita sääl ainult, et oled eriharidusega ja nimekas näitleja, sa pead olema ka osav ja julge. Ega's asjata kinofirmade juhtivad jõud ei päri näitlejailt: „Milliseid spordialasid tunnete?“

9. Riietuse probleem.

Film on ikkagi lõppude lõpuks hää maitse arendaja. Riietuse küsimus on filmis juba seepärast suure tähtsusega, et kinopublik vaatab filmi nagu mõduandvat moelehte. Kuid olla hästi rietatud ja rätsepa elegantsus pole üks ja seesama. Riided on surnud vahendid, kui nad pole hingelises vahekorras nende kandjaga. Kõigepäält otsib enamus publikust kinos oma unistuste maailma, maailma, kus valitseb rikkus ja uhkus, mida ta ei näe igapäevases elus. Ja kui näitleja nii-nimetatud salongfilmis riietub vananenud moe järele, siis see film on juba alaväärtuslik ja kutsub esile muigeid. Filminäitleja peab arvestama seda, et salongfilmis esineda tuleb tal vähemalt 5—6 ülikonnas. Iga päeva-situatsioon nõuab vastavat riidetust. Aga siiski on meestel kergem kui naistel, kellel alalõpmata tuleb muuta oma tualette, sest ühes ja samas tualetti teist korda ei saa esineda enam. Olgu näitlejal ka suurim and, ent kui ta ei mõista kanda frakki, siis ärgu toppigu end sarnasesse filmi. Vanamoeline tsilinderkübar moodsa filmi traagilises stseenis võib muuta selle stseeni naeruväärseks. Ja pahatihti kokkuäetud statistid, kes pressimata pükstes peavad kujutama suursuguseid peovõõraid, mõjuvad halvemini kui aguli kõrtsi kelnerid. Et objektiiv ei anna armu ühelegi konarlusele, siis juhtigu näitleja tähelepanu

igale liigsele voldile. Teine asi on muidugi koomiliste ja karaktertüüpidega. Siin on võimalus kombineerida. Ja mida mitmekesisem on näitleja rekvisiit, seda rohkem ta pääseb mõjule.

Elegantsusega ja salongitaolise veetlevusega võib teha palju, kuid mitte kõik. Filmis näitleja peab mõjuma kehatu peegelpildis, must-valges varjundis. Seepärast tuleb panna rõhku: riietuse värvile, peab tundma värvide fotogenilisust, ja riietuse vormile, peab tundma mis vormid sobivad fotograafia lineaarses reproduktioonis.

Värvile peab juhtima arukat tähelepanu. Kui näiteks valge riidetust satub päikesevalgusele, siis võib saada kergesti pildile soovimata reflekse. Seepärast vältigu valget, ja võtku õrnu segavärve nagu roosa ja helesinine. Ka musta asemel tarvitatagu naised punast, sest must ei anna riietusele „elu“, kuna punane manab esile lõikestiili ja völgide varjud.

Mis puutub vormi, siis kindlastiilised rüüd on parimad, sest nad süvendavad joonte puhtust ja mõju. Ka pitsid mõjuvad ekraanil dekoratiivselt.

Need oleksid üksikud näpunäited. Ent otsustavalt õpib igaüks vaid siis, kui ta on näinud end filmituna.

10. Kas filminäitleja peab kõnelema?

(järgneb „Film ja elu“ nr. 6).

? Kas teate juba, et...

Johnny Weissmüller, kuulus tšempioon-ujuja debüteeris helifilmis „Glorifying the American Girl“, rida filmiti Long Island-studios. Ta toimib revüü-stseenides.

Charles Rogers (kelle näopilt meie kaanel) mängib pääsosa filmis „Kahe olemuse tragöödia“ Anna Nichols'i kuulsal lavateose „Abie Irish Rose“ järele, mida lavastas Victor Fleming.

Titto Schipa, maailmakuulus tenor kohustus laulma Paramount helifilmile.

Clara Bow on kihlatud Ameerika revüü-tähe Harry Richmaniga kelle keskmine nädalapalk on 25.000 dollarit. Ta on ka ilusaim mees New-Yorgis.

„Neli sulge“ „The four feathers“ on uue Afrika-filmi nimi mida filmisid „Chang'i“ loojad Ernest B. Schoedsack ja Meriam C. Cooper. Päätegelased on Richard Arlen, Clive Brook, William Powell, Fay Wray ja George Fawcett.

Olga Baklanova abiellus filminäitleja Nikolai Sussaniga.

Konrad Veidt mängib pääsosa Saksa helifilmis „Maa ilma naisteta“, mis valmib septembris.

Turgenjewi „Isad ja lapsed“ on filmimisel.

Henny Porteniga lõpetati uus film „Emaarmastus.“

Herry Pieli uusimaid filme on „Tempo-Tempo“.

„Maailma lõpp“ on kuulsal prantsuse režissööri Abel Gance'i uim looming milles pääsosa mängib Konrad Veidt.

Erich Maria Remarque'i „Im Vesten „nichts Neues,“ mis tunnistati tänavuastase Nobeli auhinna vääriliseks, saab filmitud.

„Noa laev“ ütleb „Ben-Huri“. Seda filmiti 2½ aastat ja see läks maksma 3.000.000 dollarit.

„Don Juan“ ja „Kui taevad ja maa puutuvad kokku“ ja „Armastuse fanfaarid“ on uimimaid filme John Barrymore'iga.

Ivan Petrovitschiga tuleb varssi film „Pariis — armastuse linn.“

„Kroonimata Kuningannas“ mängivad pääsosi Corinne Griffith ja Victor Varconi.

Marietta Miller suri juuni lõpul kopsuhaiguse tõttu. **Ramon Novarro** ja **Renée Adorée'**ga tuleb film „Keeldud tund.“

Ronald Kolmani ja **Vilma Banky'**ga — film „Kaks armukesti“ ja **Pat ja Patashoniga** — „Scherlok Holmes ja Pinkerton“.

Lya de Putty'd näeme jälle filmis „Õs pääle roima“ ja **Lillian Harvey'd** filmis „Adieu Mascotte.“

„Doni kasakate laul“ Hans Adalbert v. Schletow'iga filmitakse G. Asagaroff'i lavastusel.

Operaator Friedrich Weimann, kes filmis „Tee ilule ja jõule“ suri 17. juulil k. a. kõhuoperatsiooni tagajärjel.

20.000 kinoteatrit Ühisriikides maksid mõõdunud aastal lõbustusmaksu 17.724 952 dollarit.

Chester Conklin mängib esimest korda kahekümne aasta jooksul üht osa, kus ta esineb ilma vurrudeta, nimelt filmis „Stairs of Sand?“

John Galsworthy, kuulus inglise kirjanik, kirjutab Paramountile manuskripti kõnefilmile, milles pääsosa saab mängima Clive Brook.

Ernst Ljubitsch algas valmistama helifilm-operetti „Armastuse paraad“ (Love parade), mille stsenaariumi kirjutas Ernst Vajda näidendi järele „Prints-abikaas“. Muusika on Victor Schertzingerilt; pääsosas on prantsuse revüütäht Maurice Chevalier.

Ameerika ajalehe „Daily News“ poolt korraldatud ringküsimuse „Kes on populaarsemad filminäitlejannad Ameerikas“ tulemused olid: esimesel kohal 18.063 häälega Clara Bow, siis Greta Garbo 14.552 häälega, Vilma Banky 3553 häälega ja Nancy Carroll 3486 häälega. Neile järgnesid Mary Pickford, Dolores del Rio, Dolores Costello, Janet Gaynor ja Colleen Moore.

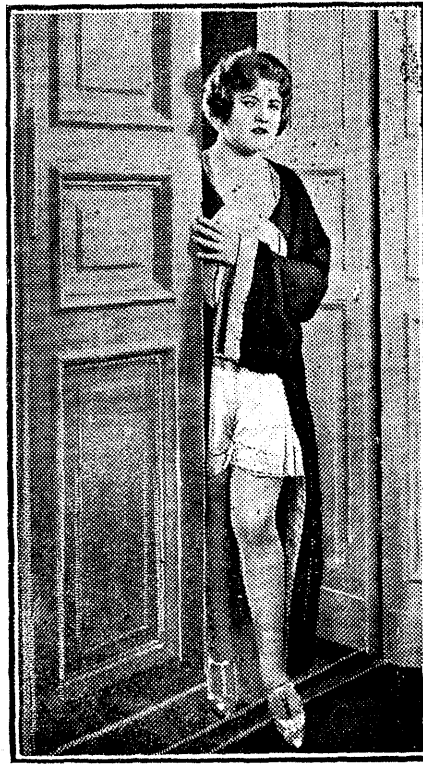
Uhest Eesti „filmiloomingust“.

On vana targutis, et praktilises elus etendab suurt osa edu. Kuid too edu oleneb päämiselt konkurentsis. Igaüks püüab trumbata üle teist. Leitakse uusi kombinatsioone, et saavutada paremusi. Ja ikka on tõukeks: ületada konkurentsi! On ju õigus, sest poleks konkurentsi, oleks me ikka veel troglodidid või roniks puul. To konkureerimise vaim ei puudu ka eestlasil. Ja see pole pahe. Umbes sarnased mõtted mõlkusid mul viimase eesti filmi valmistamise ajal. Aina hää meel oli, et filmiasjandus edeneb meil. Enne kui võtta sõna „Dollarites“, peatun lühikesel ääremärkudel, nimelt, püüan selgitada:

missugustel filmidel võib olla edu?

Filmil on piiramatud võimalused. On palju üksikasje, millest ripub ära filmi edu. Kõigepäält peab ettevõtja jõudma otsusele kas toodetakse film rahvusvahelisele turule või ainult kodumaa jaoks. Kui produtseeritakse ka välismaa jaoks, siis peab eesotsas olema juht, kelle võimed osutavad oskust, kes tunneb välismaa nõudeid. Salongfilm nõuab mitte vaid ilusaid tegelasi, nad peavad olema sümpaatsed. Ka inefuses on ilu. Nii on põhiheli filmiprodutseerivail mail. Siis on nõue — olgu huvitav sisu. Peab olema süsee, mis huvitab ülemaid ja alamaid, rikat ja vaest, milles sisaldub haaravaid, põnevaid stseene ja mis lubab oletada tempot. Tehnikale peab panema suurt rõhku. Pildistus peab olema viimistletud. Tehnilised uuendused, eriti trikkülesvõtted, peavad olema filmis, kuid mitte sellepärast, et osutada pildistaja oskust, vaid need peavad orgaaniliselt vastama sisu nõuetele. Ehitused ja dekoratsioonid peavad kriipsutama alla vastava stseeni meeleolu, kuid mitte tõmbama ära tähelepanu päätegurilt, mängult. Mäng ise peab olema vaba igasugusest „tehtust“, manireeritust. Meid igapäev ümbritseva rekvisiidi käsitamine teeb filmi elu peegelpildiks ja saavutab tolle kontakti publikuga, mida üks film, mis võib mõjuda, peab manama esile. Need oleks üldnõuded. Ja lõppeks rõhutame veel, et ettevõtjal peab olema instinkt sellele, mis meeldib ja mõjub. Ta peab alistuma tollele defineerimatu tundele, mis teda mitmei püüab heidutada, teda mitmei paneb kõhklema: et filmiettevõttesse investeeritud kapital on proportsionaalne edule. Muidugi, kui on toimitud ülalmainitud nõuete piirides. Sest rohkem kui kõik teised kunstid, on filmikunst kompromisskunst. Ta põle mitte ainult ühe isiku toode, vaid mitme isiku looming. Mida mõjuvamalt suudetakse tsentraliseerida seda mitmust, seda edukam on lõppsaavutise ühtlus. —

Lähme nüüd lähemale filmile „Dollarid“. Ehkki sellest on ajalehtede veergudel kõneldud korduvalt, püüame siinkohal peatuda objektiivsuse piirides, mitte, et ülepeäkaela teha maha kodumaa tooteid. Kõigepäält küsimus: kas on vaja meie oludes taotleda sihti võistelda välismaa salongifilmidega? (Seda on ettevõtja, nähtavasti, püüdnud, kuid ülehindanud oma võimed.) Muidugi mitte! Kui juba filmitakse, siis vaid seda, mis iseloomustab kodumaa elu, olu, kombeid ja omapärasust. Seda me ei leia „Dollarites“. Too Ameerika onu miljon, mida sooviti serveerida meie rahavaesel ajal, oleks ju võinud leida arukamat käsiilust. Pildistaja K. Märksa võib teha parematki, usun seda kindlasti. Kuid selle filmiga ta pälvib noomituse: ärgu jääku hooletusse oma otsekohene ülesanne — filmi tehniline külg, raisates oma energiat muule toimingule. (Kuuldavasti oli ta ise sisukirjutaja ja osalt ka lavastaja). Ent kaitsen siiski tema tõe, sest välismaa filmid, mis toodetakse viimistletud ateljeedes, on harufiht märksa halvemad. Aga meil Eestis on juba too närimisetaud. Omamaa tõe ja tulemusi püütakse ikka materdada võimalikult subjektiivselt. Olgu, kuidas on, aga ei saa mõelduda vaikselt selle filmi „enfant terrible“ist“ M. Lepperi, kes laseb reklaamida end režissöörina. Kahjatsen südamest ettevõtjat, kes lasi rääkida endale „augu pähe.“ Jah, too režissöör ei tunne algelisemaidki nõudeid. Ise mängib ta pääosa, noort armastajat, rikka ärimehet poega, üliõpilasi, kes on reisinud isegi pikemat aega välismaadel. Sellega lubatakse oletada, et ta on ikkagi haritud ja kasvutatud. Kuid millise süngel, toira ilmega lõplu osutab meile film „Dollarid.“ Shimmipois ei vahiks ka sarnase morni ilmega juhuslist võõrast, kes istus kohvikus tema lauda vabale toolile. Ja kus jääb siis

Maria Paudler filmis „Suudlused, mida ei unustata“.

filminõue — võimalikult vältida žestide kordamist. Lepperi kütürus kuhu ja alkulmu apaaši vaade püüab aga osutada kõikjal vastupidist. Milles seisab tema armuavaldus? — Süljeneelamises ja kätesuudlemises. Viimast mõistavad alevi „pitspalli rüütliid“ märksa paremini. Kui Lepper oma „sanskriiti“ tüübiga ei suuda rahuldada ka vähenõudlikku vaalejat, sest näitlemiskunstis on ta mannetu (osav režissöör võiks ju voolida temast kui tooresmaterjalist mingsuguse kuhu), siis näeb ta oma „loomingus“ vähemalt eitavat kombejuhti. Mis puutub sisusse veel, siis on „režissöör“ püüdnud pipardada, et päale pilliderea pakkuda ka „luulelendu“. Kuid tema luulehobu pole tiivustel. Päale naiivsuste ja lapsikute rumaluste — ei miskit. (Lasta ilmuda kohviku tahmase nõuga näitsiku, peol seeliku kaotamine, masinapreilide ebaesteefiline suitsetamine. . .) Ah, ei maksa korrutada noid rumalusi. Hale päris, kui inimene tungib regioonidesse, mis temale tundmatud. Mis puutub teistesse tegelassisse, siis hindan nende saavutusi režissööri mõõdupuuga. Nii mõnigi sobib filmile, ent nende saamatus tuleb kirjutada režii arvele. Paul Pinna võib olla filmile hää jõud; ent sedapuhku ta poleks pruukinud debüteerida, alistuda tolle „kuulsa, välismaal pääosade mängija“ vöhiku „Aufpassen! Aufnahme!“ hüütele. H-ra Wistinghausen oleks sobinud mingile korralikule karakterosale. Aga too teaatrigimm! Mul jääb mulje, et ta ei teadnud isegi keda ta õieti pidi kehastama. Kas väikest ametnikku, võrtsipoodnikku, või lihtsalt kergatsit, keda kamandab ta naine? Pr. Garrai ei sobi sugugi filmile. H. Möller on filmile tarvitav, juba kujult vastav, ent ta osa on filmis väikene, ta ei saanud laiutada. Peaks ta omeli loobuma teatri paatosest ja huulte „miimikast!“ Muide, pr. B. Kuuskmann mõjub suursuguselt. Esimese filmdebüüdi tõftu, võtan mütsi maha. Önniilen. Tema distingeeritud loomulikkus võideb poolehoiu. Mõjub sümpaatselt. Teistest naistegelassist pälvib kiitust Olga Päts, kelle mitteeskleetud elamused lubavad oletada loomulikku andi. Resümeeerin: nii mõnigi leiab selles kodumaa toodangus vigu ja ka häid külgi. Ent on tehtud tõe. Ja kellel ei juhtu viga, päälegi kui toodetakse piskust? Aga sarnastele „režissööridele“ ä la Lepper ei tarvitseks küll võimaldada eksperimenterimist võõra varaga. Nii minu ja üldine arvamine. B. Kusbock.

— Filateelia. —

Kirjamarkide korjamine on ülihuvitav. See toiming on levinud üle ilma. Ka meil Eestis on märgata suuri huvi sellele. Et meil puudub vastav ajakiri, mille veergudel kajastuks filateeliasse puutuvad teated, avame „Film ja elus“ filateelia osakonna, et lugejaskond võiks perioodiliselt leida igasuguste küsimuste lahendust, et filatelistid võiksid koonduda ühiseks pereks. Püüame

aita lugejaskonna soove. On teil küsimusi, siis kirjutage: „Film ja elu“ toimetusele, Tallinnas „Filateelia osakond.“ Anonüümkirjadele ei vastata.

Igas numbris ilmuvad uuimad filateelia uudised.

Kirjamark viib ümber ilma.

Sina, noor või vana, kes sa oled vaimne, uudishimulik ja tšhelepanelik, kes sa armastad laia maailma, tahad ju reisida? Kes võib sind keelata tervitamast Sansibari sultanit või sõita härjapaaril risti-rästi läbi India? Võta muistendist too lendav vaip või lihtsamini, mine kinno, või veel lihtsamini, võta

kirjamarkide album, süvene sellesse, ja sa võid vaadelda, imeteleda maailma. Sää! ongi nood imetelemisväärsed, muistendilised riigid allpool ekvaatorit, võimsate koskedega, maaliliste neegriküladega ja tüübiliste, kõrgeladvaliste palmidega. Kummalised elajad oleskelevad sää!l, eksootika kiirgab nende ümber lõbusais värves. Ja lihti, kui sul on tundmatu maa ja rahvas, osutotekse sulle maitserikkalt pisitillukese geograafilise kavandi vastavast maast, käsitatakse maadeteadust miinatüüris; sa imestad: „Millised haruldased asjakesed!“

See on kirjamark. Too on tema poeesia.

Seega, armas lugeja ja sõber, osutub sulle kirjamargis rohkem kui kirju paberitükikene. Ta pajatab sulle paljust oivalisusest ja huvitavast, lõsist ja lõbusast, ajaloolisest ja müütilisest, vestleb sinuga rahvaste kommetest ja harjumustest, viib sind ühtlasi võoraile maile, millest sul senini polnud aimugi, rääkimata sellest, et sa sinna poleks sattunud kunagi.

Nii siis, ava kirjamargialbum. Esimene lehekülj viib sind otseteed vana vaaraomaale, tulisliivasesse, püramiidide ja sfinkside Egiptusse. Veidi imestunud, vaatab sulle oisa mitmetuhandeaastane sfinks, mille tagaplaanil paistab püramiidideväli, tunnus tähtsast, kuid hääbunud kultuuri ajajärgust. Näib isegi nagu kuuleks sa kõrveliiva sahinat ja kõrvetuule hulumist. See on piiritu liivameri Sahara.

Seepärast võid sa olla rõõmus, et tuleb Sudanit post. Sa ronid dromedaarile, et pääseda Tunisiiasse, Alšeeriassse ja Marokkosse. Ent kaua ei tohi sa viivitada nende vanade oivaliste ehituste juures, vaid pead vahetama dromedaari seebu vastu, et tungida edasi sisemaale. Alul viib su tee läbi Maurefaania, Senegali ja Libeeria, kus sa veidi puhkad, et ilutseda selle maa loomadest. Aga siis edasi mööda Aafrika randa. läbi Toogo, Dahomey ja Nigeeria, risi läbi Kameruni ja Gaboni, et saabuda Aafrika südamesse Kongosse. Siin hingastud sa veidi, kuna süsimustad neegrid näitavad sulle lumivalgeid hambaid. Kuid ära lase end segada! Pigemini vaatle nägemisväärsusi, nagu Kongojõe sadamat, võimsaid Stanleykokesid, Myozo-silda ja idüllilisi pärismaalaste külasid. Toimi ka elevantijahil, vaatle töölisteneegreid ja siis alles siirdu aurikule, et sõita lõunapoole. Suurepärane Lõuna-Aafrika oma arenenud kultuuriga on läbistatud ja sa oledki Nyassas. Aga ära kohe ehmu selle maa loomaküllusest, sest see kihab seebradest, kaelkirjakutest, kaamelitest. Ruttu Madagaskari, külasta Somaliranna ja

Obok'i pärismaalasi ja võta osa nende mängudest. Ja siis jäta jumalaga see maajagu. Nüüd purjetad sa üle India ookeani Briti-Indiassse. Kui kirevana leiad sa selle sisemaa! Kedak'i konarlisil tänavail venivad härjasõidukid, dsunglites luurab sind tiiger ja kõrge baldahhiini all, elevandi seljas õõisub rikas raadša.

Üle Siiami ja Indo-Hiina saabud sa taevapoja riigi ette. Ent sinna pääseda pole just kerge, sest hiina lendav lohe püüab kimbutada sind. Aga ikka külma verd, armas sõber! Ja sää! ongi Pekingi Taevatempel. Sää!l siirdu Põhja-Borneosse, siis viipa Malairiikidele, naudi Austraalia kohisevate palmilaidide ilu ja peatu Lõunamerel Penryhni ja Aitutaki rannal, enne kui sa, omles näidanud oma rändurkuju Havay saare päälinnas Honoluluus, sõidad Ameerikasse. Sää!l jaikub tegemist, alates oivalisest Kolumbuse mälestusmarkidest, kuni lendurite kangelastegudeni. — —

Kuidas korjata marke?

Selle küsimuse üle vaevab nii mõnigi algeja oma pääd. Raske on ju omandada nii suure hulga maade ja riikide marke korraga, sest see nõuab pääle tahte ka ainelisi kulu ja oskust. Tähelepanu väärrib, et viimasel ajal meil on avanenud võimalus kiirelt ja võrdlemisi väikeste kuludega omandada väärtuslikku korjandust. Nimelt on hakanud müüma jälgides välismaade eeskuju, meie ajakirjas kuuluvad firmad marke väikeste korjandusena maade järgi, mis iga korjajale hinnalt käffesaadavad, ning hulga odavamad, kui ostes üksikult. Niiisugusi korjandusi võime soovitada igale korjajale. Markide korjamise juures on tähtis, et margid oleksid hääs seisukorras (terved, määrdimata) ning ehtsad. Valed ning katkised margid rikuvad korjanduse ja võtavad talt väärtuse. Eestis on olemas mitu soiliid margiäri, mille omanikud on vilunud asjatundjad, olles tegutsenud palju aastaid filateelia alal. Ostes neist ärides võib iga korjaja olla rahul, et ta saab hinnaväärse kauba. Kahjuks on aga meie margiturul hakanud tegutsema viimasel ajal mõned täiesti vähikud, kellel markidest ei ole aimugi. Nende tegevuse tõttu on Eestisse impoortitud palju vale marke ning hulk korjajaid on saanud tunduvalt kahju. Seepärast paneme igale korjajale südamele, omi sisseoste mitte teha kusaigil täiturul või salapoodides, ehkki sää!l pakutakse „odavat“ kaupa, mis osutub alaväärtuslikuks juba lähemal vaatllemisel.

Sama lugu on ka markide müügiga. Soliid firma tunneb markide väärtust ja pakub vastavat hinda, vähik aga ostab ise „õnne pääle“ et, võib-olla leidub teiste hulgas ka mõni haruldane mark, ja pakub seda võimalikult madala hinnaga. Lõpuks määratakse vähikule sagedasti kaela igasugust rämpsus, mida tema oma tundmatuses müüb edasi. E. F.

Ostke kirjamärke ainult äridelt, mis esitatud meie ajakirjas. — **Müüge** ainult soliidsetele äridele. — Sedapubku juhime tähelepanu E. Eichenali ja A. Malla margiäridele. Nende aadressid leiata kkesoleva ajakirja kuulutustest. Teiste äride kohta puuduvad esialgu teated.

Suudlusest.

Te küsite — kui pikk iga on suudluse? Olgu siis kuidas on, üks on kindel, et suudluse areng on kestnud aastatuhandeid; „evolutsioneerunult“ ta on jõudnud sellise kujuni, mida näeme ja tunneme tänapäeval. Ega's me ei hakka lahendama siin suudluse probleeme. Kuid täites soovi, juhime Teie tähelepanu näiteks Greta Garbo ja Conrad Nageli suudlustele „Metro-Goldwyn-Mayer“ filmis „Kindral Korshunovi armastus.“ Olles näinud seda filmi, Teie veendute, milline rafineeritud vahekord on kujunenud sellest, et suuta manada miljonitelt vaatlejailt tunnete sensatsioon. Muide, huvitavaid jutlemisi avaldab sellest küsimusest üks ameerika ajakiri, et on olemas maid, kus tänapäeval ei teata suudlust veel. Usume seda kindlasti, aga mis teeks sääli moodne pariisitar? Ta arvaks kindlasti, et on langenud taevast alla! — Edasi teatab sama ajakiri, et Inglismaale impordeeriti suudlus kuningatar Rowenalt umbes 1200 aastal, nagu mainib seda 1622 aasta kroonika. Darwin aga arvab, et suudlus on arenenud arvatavasti teatud kehalistest kontaktidest, mida tarvitavad primitiivrahvad sõprusetunnete avaldamiseks. Ka filosoof Herbert Spencer on ligikaudu samal arvamisel: ta väidab, et muistsed neegriraassis, suhtudes teineteisele häätlikult, hõõrusid ninadega vastamisi. Shofimaal mõõdnud sajandil mees hoidis suudlemisel naise kõrvast kinni. Vanas Roomas oli naistel viinajoomine keeldud (arvatud välja heitäärid) ning suudlust tarvitati tollal sageli mingi kahiluse kindlakstegemise abinõuna.

Ka tänapäeval tulevat ette sarnaseid suudlusi.
Aga õpetage nüüd meid kuidas vältida suudlust!

Mis nad arvavad suudlusest?

Minu armsad sõbrad!

Ärge mõelge, et suudlus on kerge. Suudlus on palju suurem kunst kui arvatakse seda alul. Oma laialdase filmipraktika tõttu tutvusin täpselt suudluskunstiga. Ma ei tunne suurimat „rõõmu“ kui seda on armastatu suudlus. Keha vapustub rõõmu värinast, ergud igatsevad sülelusi, käed põimuvad joobuvuses armastatu ümber... Ometigi kohutusi huuled. Kirjeldamatu iha voolab neist... Ma põlun jumalat, et suudlus kestaks võimalikult kaua. Ma tunnen hõõguvat uima, terve keha sümfooniat. Need, kes ei tunne suudluse rõõmu, ei tea millise rikkuse jumalad on kinkinud inimestele.

Greta Garbo.

Kallid daamid ja neitsid!

Iga päev saan hulga kirju tundmatult austajannadelt, kes kaebavad fihti, et neid pole suudeldud seni nii, kuidas sooviksid seda. Nad küsivad minult nõu. Teatan neile, et meeleldi teeksin seda, suudeldes neid kõiki, kuid mul on palju tööd, mis mind takistab tegemast seda, ja enamus neist olevustest on kauge minust. Leppigem siis sellega, mu armsad, kaunid kaunid, et annan teile mõne näpunäite, mis teha, et mees suudleks nii nagu teie soovite. Suudlusel on oma hing. Kes mõistab suudelda, tunneb seda hinge, tunneb armastust ega otsi suudlusest banaalsust. Suudlus peab võrsuma suurest armastusest. Kui pean olema olsekohene, siis nimetan: mees suudleb nii nagu seda väärrib naine.

John Gilbert.

Don Juan.

Kirjutanud Levis Stone.

Igal sünnipäeval on kindlasti hetk, mil mõeldakse järele: Sa said vanemaks, vananed iga aastaga, aga mis sa oled teinud ka elus?

Igal matusel mõeldakse surmast.

Iga haigestumise puhul mõeldakse, et on ikkagi häa olla terve.

Lühidalt: meie mitmekesises ja rahutus elus on palju järelemõlemishetki.

Agas kas olete mõelnud juba kunagi sellest nii populaarsest Don Juan'ist? Kahilemata olete tarvitanud seda nime-tust sadu kordi, kas ülistavas või alandavas mõistes. Kuid üldiselt mainitakse, et tänapäeval nimetatakse Don Juaniks mehi, kes on kardetavad „tufarlastele“ 18 kuni 30 aasta vanuses. Teie nimetate nii ja minagi tegin seda. Agas sääli tuli järsku tõuge, ja ma pidin mõtlema pikemalt. See tõuge oli film, milles pidin mängima Don Juan. Nüüd ma ei luba nimetada kunagi mõnd naistekütti selle autiitliga.

Don Juan oli kangeline. Julge. Suursugune inimene. Ainukene süü: ta oli mures, kindel oma esinemises, ta teadis, mis ta tahtis. Tema kuritegu seisis selles, et ta armastas armastusi.

Olen veendumuses, et ka tänapäeval on seesuguseid mehi.

Mees, armastades naist, kes temale kingib tähelepanu, ehkki teades, et naine armastab teist, püüab ravidada seda naist tollest nakkavast haigusest. Kuid endastmõistetavalt

sünnib vastupidine — naine armub temasse. Kui siis see mees kompromiteerib end meelega, siis naine loobub temast, sest et ilma naise teadmata mees taoteli seda sihti. Naine pöördus tagasi selle juure, keda armastas enne.

Niisugust tüüpi võib nimetada Don Juaniks, mitte ainult seepärast, et kõigjal mõjub naistele, vaid seepärast, et ta on suursugune, abivalmis, vastutulelik ning häa.

Tarzan viis mind filmi.

Kirjutanud Ken Maynard.

Lubage esitella: endine cowboy, nüüd filminäitleja. Ja minu seltsimeest ei tohi ma unustada, Tarzan, minu hobu, keda ei vaheta kõige maailma hobuste vastu. Ükski ingel pole nii häa kui tema. Ma ei mõelnud kunagi filmikarjäärerist. Agas Tarzan viis mind filmi. Võib-olla on Tarzan tunnistuseks hingede rändamisest. Ma arvan, et ta oli kunagi kauges minevikus kuulus lavastaja. Juba seepärast usun seda, et ta teeb kõik õieti. Ma pole ju uhke temast, ent kui teie näeks, millise melankoolse näoga ja kurbade silmadega see hobu toimib filmitulesvõtetal ja nende mõõdudes, ootab rahuldustundega tänapala — suhkrukildu, siis armuksite temasse.

Mul on aim, et Tarsan tundis filmi minust varem. Ehkki ta kandis mind noolena läbi steppide, ja temaga ma ei kartnud ühki ohtu, siirdus ta auahnus kaugemale. Ei tea, kas see oli juhtum, või siht, kuid ühel päeval külastas meid First-National-firma direktor. Ma ei taibanud millesiki, ent Tarzan näis rõõmsana. Sellel päeval ta oli iseäranis vembukas — painutas end, hüples, siis sammus nagu kokketeeriv naine ja tulemus oli, et päälle lühikest jutlemist sain lepingu ja Tarzan sai filmitäheks.

Kui hobustel oleks seisusetunnet, siis leiaks, et Tarzan peaks olema suursuguse klubi liige.

Teenijate vahetalituse büroo

F. Nottbeck

Lai t. 28 — Kõnetunnid 9—2

Alati olemas teenijaid ja kohti.

A/S.

OSKAR KILGAS

TRIKOO- PITSI- JA SUKAVABRIK

TALLINN, Volta 3. Kõnetr. (20) 2-23

Parimad Eestis on meie:

Siidi-, floor-, villased ja puuvillased
sukad;

siidi kleidi- ja pesuriided kangastena;

siidi-, villane ja puuvillane

trikoo pesu;

klõppel-, vene broderii- ja gipitür-

pesupitsid.

Siidi- ja floorsokid, supelus-
ja **VÕIMLEMISTRIKOOD.**

TIME TO LOVE 2675

Paramount-film „KÕIGES ON SÜÜDI MAI“ pääosalistega: Vera Voronina, William Powell ja Raymond Griff th.

Teadust ja kunsti.

Miimikaõpetus.

Koostanud **Balduin Kusbock.**

Vaata „Film ja elus“ Nr. Nr. 1, 2, 3 ja 4.

Vaated.

Silm ehk nägemisriist vaatleb, kuna ta saab lihaste abil liikuvuse, pöördues esemele, mida ta tahab näha.

Vaadete jaotamisel peab juhtima tähelepanu nende 1) liikuvusele ja 2) suunale.

Iseloomustavalt suurema või vähema liikuvusega vaated on: *loid, kindel, elav, mahe, luusiv, muutlik.*

Iseloomustavad oma iseäralise suunaga vaated on: *altkulmu* (varjatud) ja *vaimustav.*

Vaated, mis iseloomustuvad liikuvuse astmete põhjal.

a) *Loid, laisk ja väsinud* vaade. Teatavasti on inimese tegevusvõime tingitud piirides. Olles teinud ülemääraseid jõupingutusi, või vähe manganud, tundub tarvidus puhata, ja uni nõuab oma õigusi. Ühtlasi väsib ka aju, tema erutused vähenevad, aistmine ja kujutelud ei jäta muljeid, mõtlemisvõime raugab. Mida loiem on aga aistmine, seda väsinum on silmamuna lihaste tegevus s. t. vaade.

Füsiognoomiline: Kui inimesel on harjumuseks vaadelda loiuult, uniselt, siis võib oletada hingelist loiuust ja mõtteahtrust.

b) *Kindel* vaade. Mida rohkem tähelepanu kõitub objektidest või kujuteludest, seda pingumal on silmamuna lihased, seda fikseerivam, seda kindlam on vaade. Kindel on vaade, kui siirdutakse olemasolevate objektidele või ka kujuteludele otsustavalt, täie energiaga. Karedaim on silmamunade lihaste pingutus ja tarretanum on vaade *vihatujus* — kaledes, hävitavas vihatujus. Metsikus vihas on vaade kiire ja *läbitungiv*. Ka hirmu puhul vaade on tarretunud, sest nagu vihaski on siin tähelepanu koondatud teatud objektile.

Füsiognoomiline: Kellele on omane fikseeriv, kindel vaade, see on energiline toiminguis ja mõtteis.

d) *Elav* vaade. Mida mitmekesisemad ja vahelduvad on mõtteliselt hangitud muljed,

mida intensiivsemalt mõttemeel erutub, seda kiirem on silmamunade lihaste tegevus, seda elavam ka vaade.

Füsiognoomiline: Vaimne elavus oleneb erutustest, juurdekasvanud dispositsioonist, mis tõttu ühed affitseeruvad (muutuvad ägedaks) kergemini, intensiivsemalt kui teised. Seepärast võib veenda, et inimene, kel harjumuseks on vaadelda kiirelt ning elavalt ilma iseäraliste põhjusteta, omab erksa ja elava taju.

e) *Mahe* vaade. Vaade peatub pingutuseta ja pöördub ära aeglaselt; väljendab kaastundmust, kuid ilma iseäralise anduvuseta. Lihaste tegevus on rahuline.

Füsiognoomiline: Mahe vaade osutab õrnust, hellust.

f) *Luusiv* vaade. Kirevas vahetuses ilmuvad ja hääbuvad kujutelud, kõitmatu tähelepanu, vaade liugleb unutilikult ümber, mõtte on laokil.

Füsiognoomiline: Harutihti luusiv vaade osutab vastupidavuse puudust, hajameelsust, kergemeelset iseloomu.

g) *Muutlik*, kindlusetu vaade. Rahutult ja unutilikult toimib vaade häbelikkuse, hirmu, kimbatuse seisukorras, sest sarnases meeolus inimene kaotab usalduse endasse ning tahtmatult eksib vaade ringi, kui otsides abi või võimalust väljapääsuks piinlikkusest. Vaade ei suuda peatuda kaua. Ka inimene, kes teab oma süüd, kurjategija võib anda enda kergesti ära rahutu, muutliku vaate tõttu. Nagu kartlik kaotab usalduse endasse, nii süüdlane kaotab usalduse teistesse. Aralt ja järkselt ta silmitseb ringi, sest kõikjal võidakse tunda ära tema ja paljastada.

Füsiognoomiline: Muutlik, kindlusetu vaade iseloomustab häbelikke, kartlikke inimesi, ka neid, keda piinab südame-tunnistus.

Stseen Douglas Mac Lean'iga

Vaated, mis iseloomustuvad nende suuna põhjal.

a) *Varjatud*, altkulmu vaade. Kui tahetakse seirata salaja midagi või kedagi, kui ollakse tähelepanelik, ent toimatakse kõiksena, siis laskub pää allapoole, ning ainult objektile juhitud, ülespoole tiidakil vaade osutab

salajast huvi. Kui vaade sellal on kindlusetu, siis võib oletada kartlikke eelaimdusi, on ta aga ühtlasi kindel, seirav, siis võib olla veendumuses, et inimene otsib vastavat hetket, et hakata vastu tähelepandavale objektile, isikule.

Füsiognoomiline : Kui varjatud vaade on inimesel harjumuseks, siis võib oletada, et kahtlemine on tema iseloomu põhijooni.

b) *Pedantlik* (ülearu hoolas) vaade. Selle vaate juures sirgub keha, pää jälgib sunnitud silmade suunale.

Füsiognoomiline : Pedantlik vaade leidub inimestel, kes ettevaatlikult ja kartlikult säilitavad oma harjumusi ja veendumusi, ja vaid vastutahtmist suhtuvad mingile uuendusele.

d) *Vaimustatud* vaade. See vaade suundub üles, kaugusse. Kõrgusest, taevakeha lõpmatusest otsib inimene valgust, otsib jumalust; säält tuleb valgus ja päikesekiired, maise elu loov algelement; sinna pöörduv vaade usulises ekstaasis, palvetamisel. Ka siis, kui inimese mõtted on millelgi, mis ta austab või igatseb innukalt, näi-

teks musikaalse vaimustuse seisukorras, luulises meeolus, armastuse joobuvuses jne. Selle vaate juures tõstetakse silmamuna ülemise laugu alla nii, et silmamuna valge nahk paistab altpoolt välja.

Füsiognoomiline : Kel harjumuseks vaimustatud vaade, seda võib iseloomustada kui luulelist tundeinimest, kelle mõtted siirduvad ideaalideni ja illusioonideni – mõttetarkadel, poetidel, heliloojatel.

e) *Kokketeeriv* vaade on päämiselt omane naistele. Kui nad sümpatiseerides kellelegi, püüavad varjata oma tundeid, siis nad saavad oma pilgud vargsi ja kiirelt vastava isikule. Seda nimetatakse ka „silmadetegemine“.

f) *Suuruse*, uhkuse vaade. Kui meie vaade peatub kellelgi ülestõstunud ja tagasitõmbunud pää seisandis, siis väljendame üleolevust. Alaliselt üles vaatavaid silme näeme laulikute ja jumalate pildel ja rinnakujudel – suuruse ilme.

Järgneb „Film ja elus“ nr. 6.

Põhjamaa Kalüpsõ.

(Järg)

Gullan Siefers'i kinoromaan.

(Algus „Film ja elus“ nr. 2)

See ajab enese laisalt üles mugavast asendist:

„Just nii, madame, 25. november.“

„Ah, te, lõunamaalased, mis te teate, mis tähendab november. Minu kodumaal see on juba talv. Lumi, pakane, tummaks jääks tardunud veed. Seepärast, nähes siin seda päikesel lebatvat inimhulka, haljendavaid mäenõlvu ja lõhnavaid roose, näib mul, kui see kõik oleks vaid unenägu. Armastan päikest, lilli, seda rohekas-sinist merd! Ja siiski, vahetevahel vallutab mind igatsus kodumaa talve järele. Tahaksin sammuda läbi härmatud metsa, tahaksin hoida hetkekski pihus külma, valget, kristalset lund!“

Brasiillane on äkki täiesti erk. Praegu veel nii laisad, unised silmad sädelevad.

„Madame, kogu selle nädala kestel, mil mul on au tunda Teid, olen avaldanud kolm korda päevas valmisolekut täita iga Teie vähim soov, kui töotate saada minu omaks. Te alati keeldusite kategooriliselt. Rõõmustun, et väljendasite viimaks ometi ühe soovi. Peate saama luksusliku lossi siin, Rivieral, keset härmatud metsa ja jääd.“

„Muinasjutt, don Granados! Ma pole laps, et usuksin seda!“

„Don Pedro Granados pole rahvusvaheline seiklusteotsija, kes püüab võita vale abil armastatud naise südame. Olen Brasiilia rikkaim mees. Ja kogu oma tohutu varanduse tahan ohverdada Teie soovi teostamiseks, sest Teie väärte seda!“

„Kuid loodust ei saa osta rahaga! Kui vaaksite siia Peira Cava'st*) kogu lume, see sulaks

siin peagi ja Teie tohutu varandus muutuks näotuks poriks.

„Ehitan lossi sinna, kuhu päike ei küüni. Mul on oivaline idee! Ka Teie saaksite seeläbi kuulsamaks, kui määrades neid kütkestavaid näpukesi inetute värvidega. Kuulge mind! Kas olete lugenud tunnelist, mis kavatsetakse ehitada Dover'ist Sangatte'ini, s. o. umbes 2 miili lõunapool Calais't. Ja kui võimaldub ehitada selline 36 inglise miili pikune tunnel läbi kanali, miks ei võiks siis mina . . .“

„He, Pedro! Tulge mängima minuga!“ Suurt kirjut kummpalli kaenlas hoides ligindub noor, kujult poisile sarnlev pariisitar. Ta kannab punast supeltrikood, millele vähe allpool vasakut tillukest rinda on tikitud valge siidiga suur „A“. Hoolimata Vilma lähedusest ta peatub don Granados'e ees ja asetab oma pronksvärvilise, sihvaka, palja jala familiaarselt brasiillase saapaninale. Ta silmad meelitavad, suu avateleb, käed kutsuvad. Ent brasiillane viipab pahaselt ja kannatamatult käega. Ja mossis huulil lahkub pariisitar. Kuid juba järgmisel hetkel ta ilmub uue mängukaaslasega uuesti silmapiirile, säeb enese kümme sammu don Granados'est posituuri, ja peagi pall lendab hoogsalt edasi-tagasi. Graatsiline pariisitar on veendunud oma keha võlus. Ta hüppab vahest pallile järele õhku, siis jälle kummardub kiiresti, kui see ähvardab langeda maha. Igas hüppes väljendub sharm, igal liigutusel näib olevat siht vallandada kiired, võrgutada, avatella patule. Imetelles vaatleb Vilma

*) Talvspordi koht Maritiim-Alpides, 1500 meetri kõrgusel.

selle painduva, hästi läbitreeneritud keha lihaste mängu.

„Miks tahab Brasiilia rikkaim mees laosfuda, ajades taga viirastuslikku fatamorgaanat ühe naise pärast, kui 80% kõigist maakera naistest oleks rõõmuga valmis kuuluma võimsale don Granadossele ka ilma jääpaleeta?“

„Miks?“ Don Pedro silmitseb kõikselt pariisitari sihvaka keha looklemist, mõteldes tollest esimesest pühapäevast Rivieral, mil ta hotell „Negrescos“ tantsingul oli tutvunud Aimée de Parnes'iga, tuletab meelde, et täpselt 24 tundi hiljem ta istus juba Aimée buduaaris, mille mattkollase siidiga kaetud seinad ja mööbel andsid brünetile iludusele mõjusa fooni . . .

„Madame, miks Te igatsesite praegu kauge põhjamaa kristalset jääd? Miks Te ei eelista siis ilusat värvilist suhkrujäätist, mis tuuakse Teile hõbekandikul niipea kui aga viipate käega?“

Tavaline kelm, vähe ironiline naeratelu on akka kadunud Vilma näolt. Suunurka ilmub julm joon. Muidu nii leeb hääl on kõle ja lõikav:

„Ent siiski arvate, et ka põhjamaa jää on kättesaadav, kui ainult on — raha?“

Brasiillane ehmub.

„Madame, mul ei olnud kavatsust solvata Teid. Ehitan mainitud lossi donna Pedro Granados'ele, oma sääduslikule abikaasale ja oma laste emale.“

„Väga suuremeelne! Ja minu kunst?“

„See jätke meestele, madame!“

Juba jälle! Millised egoistid olete teie, mehed! Tahate, et jumala ülivaimad anded inimsoole, kunst, kirjandus, teadus pärandataks maailmale ainuüksi teie läbi! Andsite maailmale säädused, määrates meestele piiramata võimu ja sidudes naised kätest ning jalust. Ka arvustaja õigused haarasite oma kätesse. Tundmata meeloomingu võimeid, ütlete juba ette, et jääme igal alal vaid keskpäraseiks dilettandeks. Sunnite tapma meid sellega juba loodes meie vaimse lapse ja lohutate meid siis kõlavate fraasidega maisist emakohusist kui naise ülevamast ülesandest. Sunnitades teile lapsi, et omada ajaviide, kui teie veedate õhtud klubis, peame matma jumaliku sädeme teie meelehääks. Ei, don Granados, naine, kelle

jumal ise määranud emaks surematuile vaimusünnitusile, ei rahuldu iialgi tavalise naise seisukohaga!“

Ja heitmata ainustki pilku brasiillasele, Vilma haarab oma hõõrlina ja eemaldub kiiiresti. Ent don Pedro ei näi taipavatki seda. Tema pääajus keerleb vaid üks mõte: kuidas teostada oma grandioosne projekt. Ja mehele omase loogikaga arvuteleb ka brasiillane, et naise sõnu ei maksa võtta kohe tõsiselt ja et kui ta tuju leiab sellise suuremeelse vastutuleku, siis sulab ta vastupanu.

Ka järgmiste päevade jooksul don Granados on mõttes ja hajameelne. Juba varahommikul ta lahkub võõrastemajast ja ilmub vaid söögiaegadeks. Ja siis ahnesti kugistades suutäisi kahe telefonikõne vahel, tal pole aega vestelda Vilмага. Näib, nagu isegi Vilma oleks taandunud tahaplaanile ta tundmusis, ta elab vaid oma suurele plaanile. Kuid Vilma on isegi tänulik, et teda jäetakse rahule. Ta ei suudaks anduda nüüd kergele jutlemisele, kui kõik ta mõtted on koondatud loomingule, millele ta kavatses anda elu. Isegi oma jalutuskäigud rannikule ta on piiranud miinimumini. Hoidudes inimesist eemale, veedab pea kogu päeva võõrastemaja lõunapoolsest klaasverandast improviseeritud ateljees, — naine, kes rase oma vaimsest lapsest.

Kaks kuud on möödunud. Nizza elab karnevali tähe all. Kogu linn on kihamas. Tihedana müürina seisab rahvas Avenue de la Victoire'i kõnniteil, oodates prints Karnevali pidurongi möödumist. Ka Vilma on loobunud täna tööst ja ühinenud juubeldava naerva rahvahulgaga. Talle meeldivad prantslased, need temperamendikad inimesed, kes mõistavad lõbutseta nagu lapsed. Ta süda on täna nii kerge, lahkesti ta naeratab vastu ta ümber tantsivatele maskidele. Kui aga tihe lillevihm langeb temale, kattes ta pää, ölad, käsivarred, ta pöördub järsult, et kõrgi pilguga karistada liigjulget austajat. Kuid range ilme muutub üllatunuks, rõõmsaks.

„Teie?! . . . Gunnar Björklund?!“

(Järgneb)

Õppis trükiladumist — sai filmitäheks.

Kakskümmend kolm aastat on vana Charles Rogers. Ta on juba „star“, sest ta nimi kui pääkosade mängijail seisab kõikjal plakaatidel ja eeskavadel ning ta palk ja autogrammide palved näitavad tõusvaid arve. Ta sündis Kansas'is, väikeses Olafhe linnakeses, kus elanikke 3500. Sääil linnakeses ilmub ajaleht „Daily Mirror“, mida toimetab ta isa. Charlie pidi saama ajakirjanikuks. Varasest noorusest ta õppis trükikojas ladumist ja tutvus ajalehe asjandusega. Et ta pidi saama haritud ajakirjanikuks, siis saadeti ta Kansasi ülikooli. Pärast aastast õppimist ta rändas üle Allandi ookeani ja lähistas siis Euroopa muusikandina ühes jazz-orkestris. Ta mängis pasunat ja pörutas trummi. Muusikalise eelhariduse ta sai perekonnagramofonilt Olathe's.

Tagasisõit kodumaale järgnes vahetekiil, milleks hädasti jatkus raha. Edasi ta õppis jälle umbes 1½ aastat ülikoolis. Sääil ta kuulis, et Paramount-filmikooli võetakse vastu õpilasi. Nelikümend tuhat soovijad igalt maalt olid saanud Paramountile oma näopildid. Neliteist neist võeti vastu õpilasiks. Charles Rogers oli üks neist; ta kaigestas ülikooliõõ ja läks filmi.

Pärast õppeaega, mis kestis aasta, said kaheksa õpilast lepingud. Charles oli üks neist „junior-star'idesist“. Ta mängis mitmes filmis, kuid „Wings'iga“ ta tegi endale üleilmliku nime.

Nüüd on ta populaarsemaid filmitegelasi. (Tema pilt on kaaneküljel.)

Naine.

Marmorist astangult kuninganna vaatles kaugusse. Punajuuselised patsid raamisid ta kahvatut nägu. Kuldtikandisega rõivas kattis ta painduvat keha. Roheliste lohedena kiirgasid õhtuvalgusel smaragdidest kaelakeed ja helkisid sõrmused ta pikkade valgete kätte sõrmedel. Ta näis ebajumalana.

Jesavel ohkas sügavalt. Kuningas Ahaav küsitles: — Sa iluduskuninganna, mispärast need ohked? On's midagi maist, mida sa ei valda, kuid mida ihkab sinu süda? Kas pole sul kõik, mis suudab saavutada inimene? Kui aga su hing ihkab midagi, kas pole ma siin, et teenida Sind — mina, Sүүria kuningas, Sinu ori?

Nõrgal häälel vastas kuninganna, otsegu ta oleks väsinud surmani: — Sul on õigus, kuningas. Ma valdan kõike mis pakub maailm. Kuld ja hõbe, purpuursed linikud, kalliskivid ja marmorpalastid, tulvil tantsitäreist ja orjadest. Jah, kõik on minu päralt. Ka on mul roosi- ja palmiaiad ning apelsinide hiied, mille lõhn joovastab lämmataval keskpäeva tunnil. Jah, kaamelid aarete ja lõhnaõlide koorimatega läbistavad minu jaoks kõrve. Mu ilu annab mulle võimet ja inimesed on mu orjad, ja sina ise kuningas, kummardad mind, olgugi et oled Sүүria valitseja Ahaav. Ent mu lossi värava ees kasvab roheline viinapuu, millel kudrutavad tuvikesed, ja see viinapuu pole minu oma. Seepärast ohkan. — Oo, Jesavel, lakka ohkamast — rõõmustas nüüd Ahaav, — sest roheline viinapuu, millel kudrutavad tuvikesed, saab olema Sinu. Viinapuu kuulub mu parimale sõbrale, lipnikule Naboot'ile, kes kaks korda on päästnud minu elu.

Ja kuningas lasi kutsuda sүүrialase Nabooti. Naboot oli kahekümneaastane noormees, pikk ja oivaline.

Kuningas ütles talle: — Kuninganna soovib omada Sinu viinapuu. Ma katan selle kullaga ja kalliskividega ja Sa viid selle veranduse oma kodumaale. Ma annan Sulle kõik, mis soovid, sest kuninganna tahab omada seda viinapuud.

Kuningas! — vastas Naboot — minu viinapuu on ainukene pärandus mu esivanemailt. Isegi kõik maailma aarded ei heiduta mind loobuma sellest pärandusest.

Nüüd algas Jesavel õrna häälega, mis oli mahedam kui suviõhtu tuulepuhang. — Oo, kuningas, ütles ta — viinapuu on tema omandus, ära võta seda temalt, lase ta minna rahus.

Kuningas lahkus ja talle järgnes Naboot. Hiljem kutsus Jesavel Nabooti, kes ilmus kuninganna käsku täites. — Istu minu kõrvale kullast ja elevaldiluust troonile. — Kuninganna — vastas Naboot — kullast ja elevaldiluust troon on Sүүria valitseja Ahaavi päralt ja vaid tema võib sellel istuda Sinu kõrval. — Mina, kuninganna Jesavel, käsen Sind istuda! Ja noormees istus kuninganna kõrvale. — Tühjenda see ametüstist karikas! —

käskis kuninganna edasi. — See on Ahaavi karikas — vaidles vastu Naboot, — ja keegi pääle kuninga ei tohi juua sellest. — Mina kuninganna Jesavel, käsen sind juua sellest! Ja noormees tühjendas ametüstise karika. — Ma olen ilus — jatkas kuninganna. — Pole oivalisemat naist. Suudle mind. — Sa oled Sүүria valitseja ja Ahaavi naine. Keegi pääle kuninga ei tohi suudelda Sind. — Mina olen kuninganna Jesavel ja sina suudled mind! . . .

Ta haaras kätega noormehe kaelast kinni ja noormees ei saanud eemalduda.

Siis hüüdis ta valjusti: Ahaav! Ahaav! . . .

Kuningas kuulis ja, jooksnud kohale, nägi Nabooti huulil Jesaveli huulil. Vihast ta läbistas pistodaga noormehe keha. Nabooti veri niisutas marmorastangu, ja ta suri.

Olles näinud oma parima sõbra hingetut keha, kuningas lakkas vihatsemast. Ta hing täitis kurbusest.

— Naboot, mu parim sõber, kes kahel korral päästnud mu elu, võimatu, et tapsin Sinu! Mis teeksin, et lamaksin hingetuna Sinu asemel noil marmorastanguil!

Ta kaebed kajasid lossi saalides. Ta hing närbus kurbusest. Ent kuninganna Jesavel näeratas õrnalt. Mahedal vaikselt häälel, kui oleks see suviõhtu tuulepuhang, ta ütles Ahaavile:

— Oo kuningas, su kaebed ja ohked on asjatud. Rõõmustuma peaksid Sa, sest roheline viinapuu, millel puhkavad ja kudrutavad tuvikesed, on nüüd minu omandus.

Clara Bow.

M o o d, tants, revüü.

Moesümfoonia must-valges.

(Kuuldud moesalongi kõrvalruumist, kus passitakse daamidele rõivaid. Seinad olid õhukesed ja kõik kostis läbi.)
... Jah, selleks hooajaks võin teilt tellida ainult must-valge kostüümi ennelõunaseks, ühe musta satiinkleidi crepe'ist valge garnituuriga päälõunaseks ja õhtuks ühe volantkleidi mustast taffist mingi valgega. Mu mehe ärid pole just hülgavad, ja muidugi kannatama pean mina, sest tema loobudes andmast toetust selle väikesele revütantsijannale, annab see talle hundipassi. Teate, see kõhnakene „Tamara-revütist.“ Ah, te ei teadnudki et tal on sellega ... Aga kostüüm olgu suure kraega ja manšettidega ... ja just samas valges värvingus nagu too crepe-de-chine'ist jumper ... Ega's ma oma mehele ei tee etteheidet, et tal on armuke. sest see on, nähtavasti, äriasies mõõdapääsematu reklaam ... ainult et ma kokkuhoidma pean, leian ma skandaalsena ... Päälõunase kleidi valge satiinkrae fahan ma seljatagant sõlmifuna, ja siis mõned volangid, ei markeerida kõrget taljet ... minugi poolest mõni siilak alla ... Sel aastal pole mul õnne ... Suvitamine sai rikutud ... No jah, valus lõpp ... Need volland võivad olla veel kõrgemal ... jah ... nii ... Mäletate vist seda pikka blond isandat, kes käis mõõdunud aastal minuga siin ... Too abiellub nüüd ... Ma leian et vollandid puusadel teevad paksuks ... Sääraseid heikeid elada üle on hirmus ... Muidugi pikad käised päälõunasel kleidil kitsa valgä äärega ... Just

kui minu käli ... see raiskab tolle poisi päale ... sellega ta tutvunes Pärnu rannal ja nüüd jookseb talle järele kui plikake ... Kui leiate, et samet on kenam ja ma olen küllalt sale sellele, siis tehke mustast samest ... Enesesimõista eest lühem kui tagant ... On ju selge, et poiss teda pigistab ... Kuidas? ... Ja, ka rahaliselt.

... See on ikka seltskonnas nii ... Peaks ta tütar ometigi abielluma enne, kui lärm läheb laiali ... Ei, sinna ma paneks peene, valge pärilinõõri ümber dekoltee, see naib õhtul kaunina. Ja kui see plika mu mehe rahast osa jätab järele, siis tehke mulle must sammet-cape valge rebasega. ... ei, hermeliiniga on kallis ... Ah, te ei tea mu muredest ... Ainult loodus pakub mulle rõõmu ... Minu arvates riitub puu nägusamini kui naine, mõni liik on parem kui peegel, tuul on mõjurikkam kui muusika ... Teekäänakud on määratud mulle erutavamaid ja täpsemaid kohtamisi kui need meesolevused, ja maastiku vaatlamine võib kutsuda esile õndsamaid pisaraid kui üks mees ... Noh, pange siis valge hermeliin ... Kui minu mees ei maksa ... maksab mõni teine ... Nägemiseni! ...

Moodne mees ja Tallinna maitse.

Olen jälginud moodide arenemist võõrsil ja meil Tallinnas, nii reisidel kui ka oma rätsepaäris, kus käivad väga mitmesuguste maitsetega inimesed riideid tellimas ja selle juures avaldavad oma soovisid ja arusaamisi elegantsist.

Mul on tundmus, et Tallinna härraskond hoolsalt kalduv püüdnud fösta oma välimust Euroopa härra tasapinnale. See on arusaadav ja mõistetav meil Tallinnas, mis on välismaalaste-turistide üksmeelsel arvamusel ilusamate naiste linnasid. Ei või ju ja ei sobi, et ilusate lilledel keskel liiguks kohmakas ja maitsetu mees. Minul on aga tundmus, et meil tõesti puudub härrasmehe imponeerivast välimusest õige arusaamine ja maitsearenemine. Ajalehtede moeülevaated, mis välismaa maitseid kujutavad, ei tundu olema ka küllalt järjekindlad. Nende sisu on juhuslik, on võetud siit ja säält, nii nagu see on olemas ühes või teises moetsentrumis. Lubage minul siin sellest kõnelda, kuidas tänapäeva moodne härra end soliidset riitub, olles kooskõlas ajavaimuga.

Meie teame, et tänapäeval naiste mood saab oma ilusad eeskujud päämiselt Pariisist. Elurõõm, kergemeelsus, värviküllane vallatus on Pariisis leidnud kodu ja naine kui ehteasi, elu ilustaja ja rõõmustaja, meeste võrgutaja, leiab säält oma mitmekesisuse ja silmatorkavuse tähistamiseks küllaldast moe vaimurikkust.

Mees on tänapäeval kujunenud demokraatlikuks teoinimeseks. Teda iseloomustab töö ja alaline tegevus. Rokoko-aegne puhkavaleeritamine on kadunud päevakorras ja kukeline värviküllasus on andnud maad tänapäeva iseloomustavale asjalikkusele.

Sellepärast on mõistetav, et meeste moodide isentrumiks on saanud London, kus inglased esitab oma asjalikkusega tänapäeva mehe kuju. Säält võtab kogu soliid ilm praegu eeskujuna oma välimuse arenemiseks.

Sääl näeme, et hää maitsega mees kunagi ei püüa mõjuda kirevate värvidega ja viimase moe-kisa läikega. Õige elegants on joonte ja toonide tagasihoidlikkuses. „Schimmitlikond“ laiade pükstega, kole laiade õlgadega pinisak ja niuete juurest ümber kistud, see Londoni heas seltskonnas

Esther Ralston,
demonstreerib „moodi, tantsu ja revütüü“.

pole kunagi kedagi huvitanud. See on ikkagi alama maitsega kihi huviks. Heledaid ülikondi kannab inglane ainult ennelõunat töö juures, muidu on tema välimus ikka tume. Itaalias ollakse samuti tumedalt rietatud. Heleda ülikonna järele tunnevad rahanurujad sääl väljamaalasi ära ja püüavad neid kasutada. Ainult Viini, kogu Austria, osalt ka Saksa kireb värvides ja lõigete üli-silmatorkavuses. Inglise soliid moe journalid erinevad teiste maade omast just tagasihoidlikkusega, ja see on mõjuv hääs seltskonnas. Inglise elegants ei armasta löikes, näiteks, libedalt ümbervormitud joont. Temal on ilus joon väga tähtis, aga riie on siiski teatud avarusega. Äris töötades, võib üsna fihti imestada, kuidas härrad sellest soliiduse ilust aru ei taha saada. Aga märkima peab, et see arusaamine siiski mõne aasta kestel on tublisti kasvanud. Meil on palju kalduvust kanda ka libedaid triide sorti-

sid. See läheb läikima riietu ja tundub kergemana, kui pehmed karedatoimelised riided (sexoni, plusphor ja pehmed fuleeritud kangarmid). Libedaid sorte tarvitab inglane vaid jalutuse- ja õhtuülikonnaks. Ja nii on õige tee saavutada igale toimingule vastavat soliidust.

Õige huvitav on märkida, et meil sugugi veel läbi ei ole lõõnud golf-püksid. See on ju reisus nagu loodud, ta ei veni ja ei korisu. Küll meegi praktiline meel kord nende tarvitamise väärtust hakkab hindama.

Mul on tundmus, et Tallinn aeglaselt sammub moodide sooliidsuse maitse suunas, aga ta sammub siiski. Virr-varr hakkab kaduma ja asendub tõsise euroopaliku härrasmehe kujuga.

M. Andreesen,

Rätsepaäri omanik, Rataskaevu 14, 4.

5... Need sammud toetuvad apaaši sammudele. Tants teostub ikka edasi 1, 2, 1-2-3 rütmis, nagu eelmistes figuurides. Daam astub sammu tagasi, mees astub sammu edasi ja siis ümberpöördukt, kuna teine jalg seisab kohal: siis järgnevad tavalised fox-trot'i sammud.

6... Viimane „Gigolo“ figuur on neli täiskeeru. Mees algab vasaku ja daam parema jalaga; 1, 2 rümi juures peab põlves veidi nõikuma ja keerutamine algab 1-2-3 rütmis. Siis jälle edasi nagu mainisime pilt Nr. 1 juures („Film ja elus Nr. 3“).

Rod la Rocque, tantsib „Gigolo“ samanimelises sensatsioonifilms.

Uus salongtants.

„Film ja elu“ sõber — Kuremäel. 1) Christa Tordy on Mady Christiansi õde. 2) Vanusi ei avaldata. Pat- ja Pataschoni õiged nimed leiate meie ajakirjas Nr. 2 kuendal leheküljel. 4) Dolores del Río pole surnud — ta mees suri. 5) Pildi järele võib oletada, kuid mitte otsustada. Saalke, püüame.

Aino Martin — Tartus. Ivan Petrovitshile võite kirjutada Berlin-Schmargendorf, Forkenbecksir. 56-a.

Evi — Pärnus. Ramon Novarrole adresseerige U. S. A., Hollywood, Cal., Beverly-Hills, kirjutage ingliskeeles, ta sünnipäev on 6. veebruaril; teine aadress allpool.

N. N. — Viljandis. Lucie Doraine on ungarlanna, õige nimega Ilonka Kovatš, lahutatud; ta on praegu Ameerikas. Richard Dix'i õige nimi on Ernest Brimmer ja Marie Prevost'il — Edith Rapps. Harry Liedike sünnipäev on 12. oktoobril. Anny Ondra elab Berlin — Charlottenburg, Kurfürstendamm 178, Pension Bergfeld, sünnipäev 15. mail.

Konrad — Tartus. Nikolai Kolin on end Moskva kunstiatri näitleja, filmis juba ammugi, elab Berlin — Charlottenburg, Niebuhrstrasse 78. Äsja oli temaga film „Patu karussel“. Vilma Banky on Rod la Rocque'iga abielus.

Sõber — Narvas. Saalke markides ja Teie saate nõuetavad „Film ja elu“ numbrid koju kättesaadetuna.

Mitmele — Anonüümkirjadele ei vasta.

L. O. — Valk. Võite proovida, Nimefame mõnede suuremate filmifirmade aadressid: Ufa, Berlin S. W. 68, Kochstr. 6-8; National, Berlin, SW 48, Friedrichstr. 10; Terra, Berlin SW 68, Kochstr. 73; Aafa, Friedrichstr. 223, Berlin.

J. T. — Paides. Richard Dix, Raymond Griffith, Harold Lloyd ja Charles Rogers saavad kätte kui kirjutate, „Paramount-Studio“, Hollywood, Cal. U. S. A.; James Hall'ile võite kirjutada: Fox-Corporation, Hollywood, Cal. U. S. A.; Norma Talmadge: United Artists-Studio, 7209, Santa Monica boul., Hollywood, Cal. U. S. A.; Ramon Novarro: Hollywood, Beverly-Hills Cal. U. S. A.; Wladimir Gaidarov — venelane, kirjutada võib: Ufa, Berlin S. W. 68, Kochstr. 6-8. Fred Thomson'ile ei maksa kirjutada, ta on teises ilmas (surnud).

Soovitusi tantsijaile.

Närviline, formav, hingetu muusika pole, tänu taevale, enam moes. Äsja alles lõhuti Wagneri ja Griegi muusika süngoopidesse; tänapäeval on meloodia austamine jällegi kõrgusel. Pehmed, rütmilised half-casts ja neegriteviisid melankoolsete väljendusvormidega on praegu up to date.

Kunagi ei tohi olla eriliselt silmapaistev, ka mitte tantsus. Tähtsaim on enesestmõistetavus. Ärge toimige tantsides „ükiitööd“, nagu seda harrastavad „shimmipoisid“ ja nende „diplomeeritud tantsuõpetajad“. Naine moll'is ja mees, dur'is ei sünnita veel dissonantsi, ent tantsides ei tohi kõnelelda. Otsid sa jutlemist, siis ära tantsi; tantsid sa, siis ära jutle.

On inimesi, kellega ei sa üldse tantsida, sest neil puudub rütmilunne. Vaesed naised, kes te mõilete et olete sunnitud tantsima igaühega, kes seda soovib. Aga mis-

pärast? Selleks pole määrusi. Pole vaja. Kui sina aga, austet tantsija, saad „korvi“, siis ära nuta, ära tunne end haavatuna. Ümberpöördu! võta too „korv“ vastu naeratades, äna lahkesti, konventsionaalsete sõnadega ja lahkku.

Ainult musikaalsed isikud tantsigu (teistele peaks ära keelata). Sest just tants on rohkem kui lõbutsemine. Ta on kahe inimese ühise naudinguga elegantsem rütmiline väljendus ja peab teostuma petteumusega. Jällegi, ainult see on nauding, mis ületab tehnikat. Nii siis, palun: mingeid jalaharjutusi tantsuõpetajal; nood on päältvaatajatele piinlikud. Mida enam arvatakse tundma kõike samme ja figuure, seda vähem tuntakse tantsu olemust. Õigel, elegantset tantsijal pole üldse „samme“ (pas'id).

Tänapäeva muusika on võrsunud meieaja närvideist ja tempest; sellepärast ei saagi teostuda Wiini-waltseri uuestsünd veel. Mis tantsitakse nüüd? Inglis-waltserit, tangot, foksi (Quik-step) ja Slow-fox'i (Yale-Blues). Muud mingit! Praegu pole „uusi“ tantsu. —ck.

Kõik näitlejad ja moodsad härrad
tellivad riideid ainult tuntuimast rätsepaarist
end. Peterburi Keisrikoja rätsep-juureloikaja.

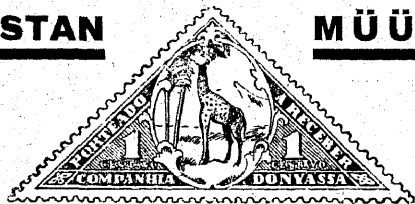
M. UNTER
Tallinnas, Kullasepa 5.

KIRJAMARKE

OSTAN

MÜÜN

Asutatud:
1896. a.

Asutatud:
1896. a.

E. EICHENTAHL

TALLINN, Kuninga 6

HOTELL-RESTAURANT
„DU NORD“

RATASKAEVU 3

*

*

*

KÖNETRAAT 3-45

Kodused vaiksed numbritoad

Rootsi eine kl. 11—1

Lõuna kl. 1—5, à la carte igal ajal

Naisorkester kella 2—4 ja 8—12^{1/2} öösel.

Mugavad kabinetid alati saadaval.

Vaadi ölu. — Palun lõenduda.

Austusega A. Naaris.

Vene elektri lambid

Däljaspool kontserni, sellepärast

hinnad märksa odavamad.

Kastides katkisi lampe ei ole.

Мүük suurel ja väikesel arul.

Dennad Uibopuu, Tallinn,

Suur Karja 23.

Selle märgiga filmidel on üleilmiline kuulsus.

Tallinna kontor:

S. Karja 18-15. Telefon 19-49.

ESIETENDUS KINOTEATER „BI-BA-BO“

Tuleb demonstreerimisele parim hooaja

EMIL JANNINGSI film

„ISADE PATUD“

* * *

Kõik teadku, et BI-BA-BO! on monopol kõigile Paramount-filmidele, milles esinevad

**Pola Negri, Clara Bow,
Bebe Daniels, Esther Ralston ja
Cary Cooper.**

Jälgige linastust!

Jälgige linastust!

**PRODUCERS
DISTRIBUTING
CORPORATION**
NEW-YORK

Esindaja Balti riikides:

JOHAN CRON SJÖ

Vene 4. TALLINNAS, Tel. 18-69

Kauaoodatud suurfilm, millest kõikjal räägitakse

„CHICAGO“

Phyllis Haver ja Victor Varconi'ga
saabub lähemal päivil. Mitte vahetada ära samanimelise filmiga, millele nimetus „Chicago“ on võetud vaid reklaamimiseks.

Uuim Eesti film

„VIGASED PRUUDID“

lavastatud Ed. VILDE samanimelise teose järel.

Tegelased:

Pr. Schönberg, G. Müller,
J. Koppel, D. Pesin, Siirak,
K. Saas ja K. Beies.

Pildistaja: K. MÄRSKA.

Valmib septembri alul.

Esiendus kino „REKORDIS“.

KONSTANTIN MÄRSKA

filmiproduksioon.

TALLINN, Viru 4, kino „Rekord“, Tel. 11-63.

„Postimees“ oma 73
aastase viljaka töö ja kogemuste
tagajärjel on saanud Eesti esiajaleheks.

POSTIMEES

on Eesti vanem, kõige moodsamatel masinatel trükitav
päevaleht. „Postimehe“ sisu on värske, tuumakas,
uudiste- ja pildirikas. „Postimehe“ alaliste tellijate
arv on suurem kui ühelgi teisel kodumaa lehel.

„POSTIMEES“ toob oma veergudel Eesti kunstnik-
kude pilte mitmevärvilises trükis, andes seal-
juures ka ülevaate esitatud kunstnikust.

„POSTIMEHE“ tellimishind: 6 kuud 7 kr. 50 s.,
3 kuud 4 krooni, 1 kuu 1 kroon 50 senti.

Tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid üle riigi.

Talitused:

Tallinna, Vene 1. Telef. 16-11.

Tartu, Jaani 11/13. Telef. 80.

CHESTER CONKIN ja GEORG BANKROWT
Paramount-Filmis „FILMA PIDURITA“, mil-
les mängivad kaasa J. LUDEN ja DORIS HILL